

Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

ЖОВТЕНЬ-ЛИСТОПАД
2008

№10-11

Ви наші вчителі!
Ми перед вами нині
Складаєм іспит зрілості
На світле майбуття.

Ви нас вчите святому - служити Україні,
І в цьому наша сутність, у цьому сенс життя!

Т
Е
Т
И
С
Р
Е
В
У

Vivat Alma-mater!

14 жовтня для Прикарпаття є потрійним святом: релігійним (Покрова Пресвятої Богородиці), історичним (створення УПА), а також Днем народження «перлини української освіти» - Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника.

Пречисте свято Матері Покрови!
З її веління розпочав ти лет.
Надія наша, віра та опора,
Наш Прикарпатський університет!

університету імені В. Стефаника, член-кореспондент НАНУ, заслужений діяч науки та техніки, лауреат державної премії, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук, який привітав усіх зі святом. Він наголосив, що 14 жовтня Днем університету вибрано не випадково, тому що в цей благословенний час відзначається велике релігійне свято Покрови Пресвятої Богородиці. Крім того, свято Покрови було святом для українського козацтва, повстанської армії та всіх людей, які боролися і віддали своє життя за неньку Україну. Тому символічно, що університет повинен давати не тільки ґрунтовні знання, але й виховувати патріотів

Саме такими словами цієї благословенної дати розпочалося святкування Дня Прикарпатського університету у приміщенні Івано-Франківського обласного музичного драмтеатру.

У переповненій залі запанувала тиша і на сцену в білосніжних мантиях вийшли студенти, які урочисто продекламували історичну хронологію університету. Потім розпочалася Вчена рада і до президії було запрошено почесних гостей, єпископів, академіків, професорів, тобто інтелектуальну еліту Прикарпаття.

Під звуки українського маршу студенти у вишиванках винесли державний прапор та прапор Прикарпатського університету. Від учасників урочистей покладено квіти до пам'ятників визначним політичним, культурно-просвітницьким та громадським діячам Галичини (Василію Стефанику, Івану Франку та борцям за волю України). Ведучі оголосили про відкриття урочистостей; в залі залунав державний

гімн і все стоглолося хористів та учасників заходу злилося в єдине – «Ще не вмерла України...», яке плавно перейшло в гімн університету. Із вітальною вступною промовою до всіх присутніх звернувся ректор Прикарпатського національного

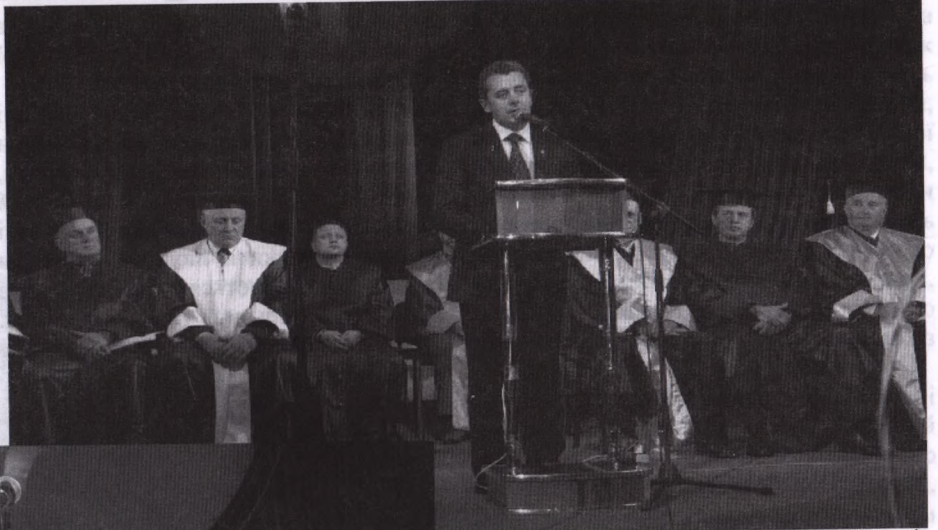
своєї Батьківщини. Як зазначив ректор: «Кожний народ, який поважає себе та інші народи, повинен гордитися своєю національністю, як рівний серед рівних. Головним завданням університету є відкрити очі молоді на правдиву історію України, яка не є «окраїною», а

День університету

землею, на якій орали, сіяли та збирали хліб чесні і відкриті люди. І необхідно, щоб молодь гордилася, що носить ім'я українець чи українка.»

Серед тих, хто привітав університетську родину, були представники влади: заступник голови Івано-Франківської ОДА Василь Гладій і заступник голови обласної ради Зіновій Береговський, які в подяку і шану за плідну працю подарували університету мультимедійний центр.

З вітальним словом звернувся міський голова Віктор Анушкевичус, нагородивши відзнакою за вагомий

Крім того, від Президії Академії педагогічних наук було нагороджено золотою медаллю К.Ушинського ректора Богдана Остафійчука та колишнього керівника університету Віталія Кононенка.

Естафету привітального слова перейняв професор Володимир Матвійшин, який оголосив подяку за присвоєння почесного звання і побажав: «Веселіться не тільки поки молоді, а поки живем на цій Землі; прославляєм та підтримуєм авторитет університету. Vivat Academia!»

На завершення з найкращими вітаннями виступив проректор з науково-технічної роботи Івано-Франківського національно технічного університету нафти і газу Степан Чеховський, подарувавши символічну картину, де «зображено сонце і те, як

вклад в науку з нагоди свята ректора Богдана Остафійчука. Від представників студентства слово надали Микола Дудидрі, який проголосив заповіт свідомого українця – «Вірте в Україну, Любіть Україну, Служіть Україні!»

Приємну місію вченої ради виконав ректор університету, нагородивши за значні досягнення в галузі науки, освіти та розвитку

міжнародного співробітництва дипломом почесного доктора Прикарпатського національного університету Президента Академії педагогічних наук, професора Василя Кременя і присвоївши звання почесного професора завідувачу кафедри світової літератури, професору Володимиру Матвійшину. Офіційну ноту заходу підсилили дівчата в українському строю з квітами для нагороджених.

Потім зі словами вдячності виступив професор Василь Кремень, наголосивши на пріоритетності розвитку освіти та науки у

сьогоднішньому цивілізаційно-інформаційному часі (промову В.Кременя

Шануймо, друзі, нашу Альма-матер!

Примножуймо її авторитет,

Бо наша слава, гордість і натхнення –

Наш Прикарпатський університет.

читайте в цьому номері). Його подарунком університету були книги –

«Енциклопедія освіти» (за редакцію Кременя), індивідуальна монографія «Філософія національної ідеї: людина, освіта та соціум», а також співавторська книга «Філософія управління».

честью поховас».

Після закінчення вченої ради та офіційної частини святкування, всі присутні в залі мали можливість насолодитись прекрасним концертом, який підготували студенти та викладачі Інституту мистецтв. Дорогі студенти, любіть і поважайте свій університет, свою «прикарпатську сім'ю» і живіть на благо нашої Батьківщини.

Шануймо, друзі, нашу Альма-матер!

Примножуймо її авторитет,

Бо наша слава, гордість і натхнення –

Наш Прикарпатський університет.

Наталія Абрамчук, студентка II курсу Інституту історії та політології

Промова дорогого гостя

Виступ Василя Кременя, Президента Академії педагогічних наук України, академіка Національної академії наук України та АПН України, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора філософських наук, професора з нагоди присудження звання почесного доктора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника!

Шановний пане ректоре, шановні члени Вченої ради, професори, викладачі, аспіранти, студенти, пані і панове Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника! Дозвольте мені перш за все щиро і сердечно подякувати усім вам, а особливо Вченій раді, пану ректору за надзвичайно високу честь обрання мене почесним доктором славного Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника! Я вас вітаю! Сьогодні для мене це не тільки велика честь, а і великий обов'язок. Я обіцяю в міру моїх скромних можливостей сприяти розвитку університету, співпрацювати з вами, шановні колеги, шановні друзі!

Тут не раз уже говорилось про значимість розвитку освіти в сучасних умовах. І це дійсно так. Як ніколи раніше, освіта набуває пріоритетного значення у суспільному розвитку, і викликано це загальноцивілізаційними змінами в умовах переходу людства від індустріального виробництва до наукових інформаційних технологій, що передбачає розвиток людини, розвиток особистості, примноження інтелектуального потенціалу будь-якої нації.

Друга тенденція - глобалізація, що також вимагає від будь-якої країни, нації, яка намагається бути конкурентноспроможною, заявити найбільш пріоритетними сферами освіти й науку: науку, як сферу, що продукує нові знання, і освіту, як сферу, що олюднює знання, робить їх якісними. Бо в залежності від розвитку освіти, від розвитку науки в майбутньому, мабуть, все-таки країни поділяться на три групи: перша - це група країн, які будуть здатні продукувати нові науково-інформаційні технології і очолюватимуть прогрес людства; друга - країни, які хоча б зможуть біль-менш ефективно використовувати ці технології, третя - країни, які перебуватимуть на узбіччі людського прогресу, тому що не будуть спроможні ні до першого, ні до другого. І в наших з Вами руках створити таку громадську думку в країні, в якій

б у дійсності, а не на словах, наука й освіта стали пріоритетами нашої держави, нашого суспільства. Безумовно, тут освітяни повинні сказати і наступне: недостатньо, аби пріоритетом стала наша справа в країні, необхідні зміни в самій освіті, в самій науці. Тому що умови, які створить і в яких буде жити людина, суттєвим чином відрізняються від того, що було 50 чи скільки там років назад. Лесь ми повинні говорити про нову

філософію освіти. Це широке питання. Але з вашого дозволу, у межах мені відведеного часу, я зупинюсь лише на декількох ідеях.

Як ніколи раніше освіта набуває пріоритетного значення у суспільному розвитку, і викликано це загальноцивілізаційними змінами в умовах переходу людства від індустріального виробництва до наукових інформаційних технологій, що передбачає розвиток людини, розвиток особистості, примноження інтелектуального потенціалу будь-якої нації.

Перше. Світ вступає в новий тип людського прогресу, в інноваційний тип прогресу, коли динаміка змін технологій, знань, ідей, відбуваються настільки швидко, значно швидше, ніж зміна людського покоління, коли змінність стає невід'ємною визначальною рисою життя і окремої людини, і суспільства в цілому. Тому ми повинні готувати людину, здатну сприймати зміни, здатну творити розумні зміни, підтримувати їх. Ми повинні готувати інноваційну людину, з інноваційним типом мислення, інноваційної культури, здатну до інноваційного типу діяльності. А для цього ми повинні провести зміни в освіті. Нам не досить сьогодні репродуктивного типу освіти, передачі знань, що задовольняло, можливо, століття і століття. Поряд з творчим

засвоєнням базових знань, є ще дві функції освіти, які надзвичайно актуалізуються сьогодні. Це навчити людину навчатися впродовж життя, бо людина розумна, ГОМО сапієнс ХХІ століття, це людина, яка навчається постійно, і друга функція - це навчити використовувати отримані знання і в повсякденній практиці, і в професійній та громадській діяльності, побуті. Бо суспільство знань, до якого людство йде, далеко не вичерпується лише інформаційною складовою, новою комп'ютерною технікою, інформаційними потоками і т.д. Суспільство знань може бути лише там і тоді, де і коли буде знаннева людина, тобто людина, яка живе і функціонує на основі отриманих знань, для якої знання засвоєні не для того, щоб успішно відповісти на іспиті, а засвоєні для того, аби бути методологією, основою поведінки життя та діяльності. Ось чому так важливо, починаючи з дошкільця, починаючи з школи, включаючи вищу освіту, враховуючи можливості освіти дорослих, а вони, ці можливості, надзвичайно слабкі в країні, на превеликий жаль, провести зміни з тим, щоб сформувати інноваційну людину.

Друге. Людина сьогодні, а тим більше в майбутньому, постає все більш потужним комунікативом у середовищі. 50 років назад можна було уявити людину, яка прожила

в селі, весь вік пропрацювала в господарстві, слухала одну радіоточку, виписувала одну газету і двічі на рік їздила до районного центру. Ось і вся комунікація! Сьогодні уявімо і телебачення, й інтернет, і мобільний зв'язок і т.д. І для того, щоб людина в цьому потужному комунікативному середовищі залишалась самою собою, тим більше була успішною у своїй діяльності, щоб вона свідомо добувала своє життя, вона повинна усвідомлено, адекватно відреагувати на кожен цей контакт, на кожен нову інформацію. Лише в такому випадку людина відбудеться як особистість. Третє. Сьогодні для того, щоб підготуватись до цих нових вимог, потрібно також провести зміни в освіті. Ми повинні залишити в минулому авторитарну, репресивну, тоталитарну

Промова дорогого гостя

педагогіку. Вона, на превеликий жаль, знайшла місце в нашій освіті, тому що жили ми в тоталітарному, авторитарному середовищі. Ми повинні перейти до педагогіки толерантності, до пошанування студента, пошанування учня, до взаємного пошанування вчителя і професора.

Ми повинні від суб'єктно-об'єктних відносин між учителем та учнем, коли активний суб'єкт - учитель, а пасивний об'єкт - учень, перейти до суб'єктно-суб'єктних відносин.

Ці зміни потрібні не тільки освіті, вони перш за все потрібні суспільству, Україні. Бо доти, доки із стін навчальних закладів не будуть виходити самодостатньо розвинуті особистості, здатні жити в демократичному суспільстві, і не здатні сприймати авторитарне тоталітарне середовище, ми не будемо мати стабільної розвинутої демократичної системи. Бо демократія не тільки там, де демократичний президент, уряд, парламент, а це, безумовно, необхідно, демократія лише там, де є критична маса людей, здатних жити в демократії і нездатних жити в тоталітаризмі.

Наступне, з чим все частіше зустрічається наша освіта, і що є одним з також великих завдань, - це максимально наблизити освіту, навчання, виховання кожної дитини до здібностей цієї дитини. Я це називаю дитиноцентризмом. З тим, щоб разом з батьками допомогти дитині самопізнати себе та свої таланти, допомогти дитині саморозвинути себе на основі її талантів. І тоді, ставши дорослою, ця дитина максимально себе самореалізує. Таки чином буде щаслива і максимально буде сприяти розвиткові своєї країни. Тоді мільйони людей, динамічно реалізуючи свої здібності, будуть забезпечувати динамічний розвиток своєї держави.

Ось чому так важливо в нашій середній освіті сьогодні готуватися до профільного навчання в старшій школі, яке задумане з метою наближення освітньої діяльності до дитини. Ось чому так важливо успішно реалізувати Болонський процес у вищій школі, що, зокрема, передбачає індивідуалізацію навчального процесу, індивідуалізацію становлення студента як професіонала, як особистості.

Шановні колеги! Безумовно, можна

було б продовжити ці вимоги, що стоять перед людиною. Я зупинюсь лише на одному, - ми повинні формувати сучасну систему цінностей у наших молодих людей. Перш за все це стосується почуття громадянства і патріотизму. Тому що патріотизм сьогодні значно важливіше почуття, ніж у минулі епохи. Чому? Тому що глобалізація, яку ми бачимо як зближення народів, націй, означає, серед іншого заострення і посилення

конкуренції між державами, між націями. Набуття конкуренції планетарного характеру, бо ж від неї залежить власна економіка та інші сфери, - інформаційна, духовна, суспільно-політична і таке інше. І тому тільки той народ, тільки та нація, які максимально згуртовані, максимально усвідомлюють свій національний інтерес, зможуть його забезпечити, відстояти, в конкуренції, співпраці, змаганні з іншими народами, з іншими націями.

Тому почуття патріотизму не тільки самоцінне, воно є шляхом до кращого життя країни і кожного громадянина зокрема. І тут немає дрібниць. Починаючи від української мови, яка була, є і буде єдиною державною мовою, включаючи широке оволодіння англійською мовою, мовою міжнародного спілкування, людина все більше присутня в глобальному просторі, і вона повинна бути підготовлена до цієї діяльності. Цінність - історична пам'ять. Так народ, держава повинні бути зосереджені на будівництві сьогодення і майбутнього. Але ефективним і в правильному напрямку це будівництво буде лише тоді, коли ми будемо мати історичну пам'ять, адекватну минулій дійсності, а не політичним ідеологічним вивертам. З цієї точки зору не можу нормально сприймати ту обставину, що рух (маю на увазі ОУН-УПА) і люди, які воювали в повстанській армії, в країні, за яку вони воювали, належно не поціновані. Я бачу, яку ідеологічні шори навішені досі з минулого. І коли я кажу, шановні друзі, ви ж подивіться, от ковпаківці

воювали, у них була підтримка із-за фронту, їм і літаки приходили, і зв'язок був, вони теж героїчно діяли, а уявіть собі, такі молоді люди, хлопці і дівчата, там, у Західній Україні, не маючи ніякої підтримки, а тільки поклик серця, мрію в незалежну Україну, воювали самовіддано. То чому ж ми ставимось до них інакше? Я переконаний, що якщо ми зможемо пояснити громаді, східній, центральній, південній - то в Україні все стане на свої місця з історичною пам'яттю.

І, можливо, останнє. Ми повинні чітко заявити про європейський вибір України. Європейський вибір я розумію як перейняття цінностей, що підтвердили себе протягом віків на європейському континенті, і адаптацію їх до

України, так і вступ України до тих організацій, членство в яких дозволить більшою мірою реалізувати національні інтереси України. Це, скажімо, Європейський союз, це НАТО. Ми повинні чітко заявити, що НАТО є найбільш привабливим, а, можливо, єдиним способом, підтримки незалежності української держави. І в цьому відношенні теж зробити усе, перш за все зміни у своїй країні, в її законодавстві, щоб максимально наблизити вступ до Європейського союзу та НАТО. Безумовно перед нами стоїть завдання максимально засвоїти перейняття наступними поколіннями цінностей християнської моралі.

Розвиток бажання бути успішним у кожного студента, впевненості кожної молодої людини в майбутньому своєму, в майбутньому Україні. Я переконаний, що в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника саме таким чином ставляться до роботи викладачі, і саме такими є студенти. Щиро і сердечно вітаю усіх вас, мої дорогі колеги, зі святом університету! Слава Україні! Слава українському освітянину! Слава Прикарпатському національному університету імені Василя Стефаника!

Записала Наталія Марчук

Вони були першими

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника – найбільший навчальний заклад Прикарпаття, один із найбільших на Західній Україні виш європейського рівня. Сотні викладачів, тисячі студентів. Гордість Прикарпаття. Адміністративний корпус університету на вулиці Шевченка. Просторий вестибюль. Піднімаємось сходами на другий поверх. Яскраво освітлений коридор, килимова доріжка, поважні люди снують коридорами і двері, двері з табличками «Ректор», «Проректор з наукової роботи», «Проректор з навчальної роботи», «Навчально-методичне управління», «Наукова частина», «Зала засідань»... Мимоволі стишуєш кроки. На стінах зліва і справа портрети. Під ними золотистих табличках прізвища, дати. Це керівники нашого навчального закладу, починаючи зі Станіславського учительського (1940-1950) та педагогічного інститутів і закінчуючи Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника (з 1992). Це люди, які багато сил і здоров'я віддали для створення та діяльності нашого вишу, не одна цеглина їх самовідданої праці лягла у стіни сучасного університету. А що ми знаємо про них? Та майже нічого. А вони вартують того, щоб їх хоча б короткі біографії були відомі студентам і в першу чергу викладачам нашого Прикарпатського університету. Тому, намагаючись хоч трохи заповнити цю прогалину, будемо періодично друкувати короткі відомості про людей, які в різний час очолювали наш навчальний заклад.

Перший директор інституту

Вересень 1939 року. У Станіславіві нова влада. Нові, чужі порядки, нові відносини, нова ментальність. Усе це не могло не торкнутися системи освіти. Радянська система вимагала відповідно підготованих педагогічних кадрів для виховання молоді в дусі марксизму-

ленізму. Старі педагогічні кадри для цього не годилися. Їх треба було переучувати або готувати нові. Тому в жовтні у Станіславіві була відкрита педагогічна школа для підготовки вчителів молодших класів. У грудні обласна газета «Радянська Україна» опублікувала повідомлення обласного відділу народної освіти про організацію однорічних курсів учителів.

Курси

повинні були розпочати роботу з першого березня 1940 року. Але ці установи не могли, звичайно, повністю розв'язати проблему підготовки

з дворічним терміном навчання і трьома факультетами: філологічним (з відділами української мови та літератури і російської мови та літератури), історичним і фізико-математичним. Директором був призначений 42-річний викладач педагогіки Станіславської педшколи Федір Плотницький, людина, яка мала вже за плечима шестирічний досвід і викладацької, і керівної роботи в радянській школі.

Народився Федір Іванович Плотницький 1898 року в селі Ширмівка Житомирської області у селянській родині. Закінчив школу соціального виховання у Києві та історичний факультет Уманського педагогічного інституту (1934). Коротко вчителював, працював завідувачем Хрстинівського

районного відділу народної освіти Черкаської області (1934-1936), директором Фастівської середньої школи № 3 (1936-1939). У жовтні 1939 року Народний Комісаріат освіти УРСР направив Плотницького на педагогічну роботу у Станіслав. У 1939-1940 роках викладав педагогіку у Станіславській педагогічній школі. З лютого 1940 року – директор Станіславського учительського інституту.

Перед директором інституту постало важке завдання – створити навчальний заклад, організувати його роботу, укомплектувати педагогічний колектив та здійснити набір студентів. І все це на території, недавно приєднаній до Радянської України, серед населення, що насторожено ставилось до нових «господарів» та їх порядків. Так як майбутній інститут вважався «кузнею ідеологічних кадрів», більшість педагогів були зі Східної України. З 15 викладачів тільки один був місцевий – колишній учитель Станіславівської української державної гімназії Василь Пашницький (22 червня

1941 року заарештований органами НКВС і замордований). Пізніше прибуло на роботу в інститут ще 11 випускників Київського університету імені Т.Шевченка. Запрошено до викладацької роботи вчителя колишньої гімназії Юліана Чайківського. Інституту було виділено приміщення

колишньої торгівельної гімназії, де вже розміщувалась педагогічна школа, і певний час ці два навчальні заклади існували поряд.

З початком Другої світової війни інститут припинив свою діяльність. Військовозобов'язані педагоги та студенти були мобілізовані в Червону армію. Під час евакуації

конкретної спеціальності для кожного надзвичайно важливий, бо ж більшу частину дня ми проводимо, виконуючи свої професійні обов'язки. І якщо справа, якій ви присвятите своє життя, залишить вас байдужим і не стане винагородою, ви приречені на довічну нудьгу, сум і духовну порожнечу.

Пройшов для першокурсників час привітань, посвят у студенти, напутніх слів почесних гостей... Почалося власне навчання - складне не за своєю суттю, а більше за формою. Що ж найбільше може вивести з рівноваги ще недосвідчених «першачків»? Про це у нашому рейтингу їхніх найрозповсюдженіших страхів.

Цей зашифрований чисельник-знаменник

Мабуть, історії про зрозуміння визначення чисельника і знаменника не розповідав лише лінивий. Кожне 1 вересня саме ці закодовані два слова не сходять із вуст першокурсників. І саме той, хто розтлумачив їхній зміст, користується шаленим попитом у колег. Спробуємо і ми увійти у роль подібного лідера і трохи роз'яснити, що в розкладі клітинка може ділитися на дві частини горизонтальною лінією. Те, що буде над нею, - заняття за чисельником, те, що під - за знаменником. Якщо лінії немає, вказане заняття проводитиметься і за чисельником, і за знаменником. Нарешті, найголовніше. Чисельник чи знаменник тривають тиждень, тобто тиждень - чисельник, а наступний - знаменник. І так незмінно цілий рік по колу. А визначити, що ж наразі на вас чекає можна, піднявши очі до правого кутка розкладу, де має висіти відповідна табличка: «чисельник» або «знаменник»!

Як усе встигнути, не пропустити найголовніше та відчутти радість студентських років?

Виявляється, саме ця думка найчастіше не полишає голови першокурсників на початку їхньої студентської ери. І якщо вже тут давати поради, то можемо ненароком ваші творчі особистості загнати у певні кліше, тому відповіді на це питання, повірте досвіду не одного студентського покоління, прийдуть самі і досить непомітно.

А поки - вивчайте ситуацію, ходіть на заняття, використовуйте всі отримані можливості, на кшталт бібліотеки, комп'ютерних класів, студради, профкому, дозвіллевих гуртків. Проявляйте себе на повну, шукайте найприємніші шляхи самореалізації - і ви зробите своє студентське життя дійсно незабутнім та найяскравішим. Нехай ця публікація стане своєрідним запрошенням усіх університетських першокурсників до співпраці з нашим виданням. Ми чекаємо на нових дописувачів!

Наталія Марчук

Українська Радянська Соціалістична Республіка

Народний Комісаріат Освіти
УРСР

АТЕСТАТ НА ЗВАННЯ УЧИТЕЛЯ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

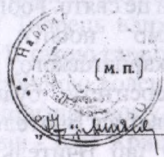
Федір Іванович Плотницький

(д/я, по батькові, прізвище)

що закінчив в 1934 році Члмаський педагогічний інститут

і відбув встановлений іспитовий стаж педагогічної роботи в школі, удостоєний на підставі постанови Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народних Комісарів Союзу РСР про запровадження персональних звань для учителів від 10 квітня 1936 року, звання **УЧИТЕЛЯ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ.**

№ 11378

НАРОДНИЙ КОМИ

на перший курс інституту. Викладачі їздили містами та селами області, виступали в робітничих та селянських колективах, навіть по хатах, агітуючи молодь, перш за все, звичайно, комсомольців, вступати в інститут. 27 лютого 1940 року набір був закінчений. 1 березня розпочалося навчання. Перед Другою світовою війною на трьох факультетах обох курсів навчалось 900 студентів. Пізніше були створені річні курси з підготовки до вступу в інститут, де навчалось понад 50 чоловік та річні і шестимісячні курси для підготовки вчителів. Усе це вимагало від директора інституту великих зусиль і неабияких організаторських здібностей. Окрім організації навчально-виховного процесу, вирішення різноманітних господарських питань Федір Іванович очолював у інституті ще й кафедру педагогіки й психології та викладав педагогіку.

На жаль, першого випуску своїх студентів директор Федір Іванович Плотницький так і не дочекався.

Ф. Плотницький був поранений і змушений залишитись на окупованій території. Заарештований гестапо і загинув у його катівнях в Умані в лютому 1944 року.

Юрій Угорчак

ЛІКНЕП ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКА

Цього року першокурсникам України випала унікальна нагода бути відкривачами вступної ери за Сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти. Зараз першокурсники з полегшенням згадують час вступу - щоденну підготовку, що забирала майже весь вільний час, мить проходження оцінювання, пункти проведення тестування...

Тепер для тих, хто впорався з труднощами і таки став студентом, нова мета - вивчитися і працювати за обраним фахом, адже правильний вибір

Відкриття нового корпусу університету

2 жовтня у викладачів та студентів Педагогічного інституту було подвійне свято: День працівника освіти і відкриття корпусу Педагогічного. Для підготовки цього дійства було залучено дуже багато людей, які працювали над тим, щоб свято відбувалося на належному рівні. На відкриття корпусу були запрошені: Їхнє високопреосвященство Софрон Мудрий, ректор Прикарпатського національного університету ім.В. Стефаника, член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук, а також викладачі та студенти Педагогічного інституту.

Першим до слова було запрошено ректора Прикарпатського університету, професора Богдана Остафійчука. У своєму зверненні Богдан Костянтинівич привітав усіх викладачів та студентів з нашим професійним святом. Побажав їм, щоб нелегка вчительська нива колосилася врожаєм людської вдячності, та ще багато слів, які зігріли серце кожного присутнього на святі. Пан ректор наголосив, що раніше це свято називалося «День вчителя», тому що саме завдяки вчителям ми виростаємо мудрими і готовими до створення кращої держави для себе і для майбутніх поколінь. Богдан Костянтинівич сказав, що пишається Педагогічним інститутом, тому що саме він став основою під час створення Прикарпатського національного університету.

Також слово для привітання було надано пані Зінаїді Балюк, яка звернулася до всіх присутніх на святі не як представник обласної ради, а як колишня студентка нашого університету. Вона говорила, що пишається тим, що закінчила цей вищий навчальний заклад, тому що саме тут визначилася зі своєю майбутньою професією, і тільки, завдяки знанням, здобутим у Прикарпатському університеті, займає таку високу посаду. Пані Зінаїда закликала нас з гордістю носити звання студента національного університету і гордитися тим, що невдовзі станемо вчителями, педагогами, а хтось – викладачами.

Наступним до слова був запрошений директор Педагогічного інституту,

доцент Рега Олексій Степанович. У своїй промові Олексій Степанович від щирого серця привітав весь викладацький колектив та студентів. Наш директор нам як батько, тому

Степанович попросив нас не забувати про духовне збагачення своєї душі і ходили до церкви і дякували Богу за все, що нам дав.

Одним із гостей був Софрон

його слова звучали не як слова директора, а як рідної людини. Усіх студентів Олексій Степанович називає своїми рідними дітьми і на святі (не порушуючи традиції) звертався до нас як до своїх улюблених діточок. Наш директор сказав, щоб ми дорожили тим, що є студентами Прикарпатського національного університету і, приїхавши в п'ятницю додому, поцілували батькам руки за те, що дали нам таку можливість. Також Олексій

Мудрий, який також звернувся до студентів та гостей свята. Їхнє високопреосвященство освітили наш інститут свяченою водою і провели молебень з допомогою семінаристів.

Ми вдячні гостям, які розділили з нами це свято. І обіцяємо, що з гідністю будемо носити звання студента Прикарпатського національного університету, будемо гідними, щоб називатися Вчителями з великої літери, тому що Вчитель, викладач, педагог – це надзвичайна людина. Адже якби не було вчителя, викладача, то світ не знав би Шекспіра, Коперника. Потрібні роки, щоб зерна, дбайливо покладені в дитячу душу, дали перші паростки, саме тому кожна людина з теплотою серця згадує рідну школу чи заклад, в якому навчається, бо в кожному прожитому тут дні щось незабутнє, неповторне, таке, що залишає свій відбиток назавжди.

Ми щиро вдячні ректорату Прикарпатського університету, всім викладачам, вам, людям нелегкої, але такої необхідної на землі професії. Обіцяємо, що в новому корпусі ми будемо не лише навчатися, удосконалювати себе, а й працювати над новими науковими здобутками, втілювати нові ідеї та задуми, і з гідністю представляти наш університет.

Тетяна Дума,
студентка III курсу
Педагогічного інституту

**Слово
Софрона Мудрого, ЧСВВ
на посвяченні нового
приміщення
Педагогічного інституту
Прикарпатського
національного
університету ім. Василя
Стефаніка**

Ваша Магніфіценціє!

Високоповажні професори, представники влади та всі дорогі гості і студенти. Божа Благодать зібрала нас нині знову, щоби довершити посвяту нового приміщення дуже престижного Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаніка.

Ніхто з нас, віруючих людей, не сумнівається в тому, що увесь всесвіт та існуюче в ньому не постало само із себе чи якогось випадку, а первопричиною усього був, є і буде Бог - найвища сила, ум і воля, яка створила увесь видимий і невидимий світ і на завершення усього, наче корону усього творіння - створила людину з пернів землі, у яку Творець вдихнув Духа свого. Створив її такою гарною, з потужним умом і свобідною волею, бо в неї мав влітись у призначеному часі і просторі Богочоловік - Ісус Христос, Учитель усіх учителів.

Ми віримо, що все на світі постало з Божого Провидіння, волі і благословення. Тож і я, в імені Церкви Христової, хочу подякувати нині всім починальникам, ініціаторам та виконавцям цього нового приміщення - Педагогічного інституту - найвищого наукового університету ім. Василя Стефаніка.

Ви дуже добре робите, що перш за все просите Божого Благословення на цю маленьку і дуже важливу святиню педагогічної формації - цвіту нашого народу, його молоді, щоби вона поклала найважливіші й найосновніші засади і принципи педагогічного мистецтва для збагачення, удосконалення свого.

Але взиваю до Вас, Високоповажні професори і дорога студентська молоде, з Благословенням Божим докладайте усіх зусиль для того щоби разом з наукою педагогіки освячували ви своє щоденне життя і молодість чеснотами сильної віри в Бога, від якого ми завжди і всюди залежні, бо Він наш початок і кінець. Плекаймо в собі сильну надію про те, що ми у Бозі, як ця пташка в повітрі, як рибка у воді, і що без Його волі нам нічого злого не станеться. Щоденне життя сповнюймо

любов'ю Бога понад усе, а ближнього свого любіть як себе самого. Лиш таке життя, творячи добро, уникаючи всякого зла, буде благословенне Богом і принесе рясні плоди для нас особисто, для нашої родини, громади й народу.

До самовідданості і жертвовності закликав нас колись невтомний працівник Борис Грінченко:

«До праці! До праці, ви, брати мої!
Всім серцем щиренько візьмімсь!
Працюймо! Гартуймо серденька свої,
Під трудом життя не клонімось!

Бо праця єдина з неволі нас вирве,
Нумо до праці мерщій!
Дяка і шана робітникам щирим!
Сором недбалим усім!»

Благословення Господнє на Вас!

**Славний ювілей
(До 90-ліття утворення
Західноукраїнської
Народної Республіки)**

Важливою сторінкою в історії українського національно-визвольного руху та українського державотворення стала Українська революція 1917 - 1921 років, зокрема - проголошення Західноукраїнської Народної Республіки й спроба утвердження національної держави на західноукраїнських землях, що назавжди змінили ментальність українців. Свідченням сучасної загальнодержавної політики,

спрямованої на увічнення пам'яті видатних діячів Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки, утвердження в суспільній свідомості об'єктивної оцінки їхньої ролі в історії, а також забезпечення консолідації української нації є відповідний Указ Президента України В. Ющенка від 16 травня 2005 року.

На честь 90-літнього ювілею Листопадової 1918 року національно-

демократичної революції на західноукраїнських землях спільними зусиллями представників навчальних та наукових інституцій Івано-Франківська, Львова, Чернівців, за сприяння місцевої влади було організовано Міжнародну наукову конференцію "Західноукраїнська Народна Республіка 1918 - 1923. До 90-річчя утворення", яка відбувалась протягом трьох днів: 30 жовтня - у Львові, 31 жовтня - в Івано-Франківську і 1 листопада - у Чернівцях. Делегація

івано-франківських науковців побувала у Львові й Чернівцях. У роботі ж конференції в Івано-Франківську взяли участь ряд істориків з інших міст України, а також із Польщі та США. Зазначимо, що проведення таких ювілейних наукових форумів уже стало традицією: у 1993, 1998 та 2003 роках відбулися міжнародні наукові конференції, присвячені відповідно 75, 80 та 85 річницям утворення ЗУНР, які стали певним підсумком вивчення історії цієї республіки.

У рамках івано-франківського етапу 31 жовтня 2008 року було проведено пленарне засідання та круглий стіл "Проблеми соборності й національної консолідації України", організовано виставку книг, у яких відтворено історію ЗУНР. На пленарному засіданні

учасники та гості конференції заслухали присвячені актуальним проблемам історії ЗУНР доповіді провідних учених - докторів історичних наук, професорів Миколи Кугутяка (Івано-Франківськ), Миколи Литвина (Львів), кандидата історичних наук, доцента Олега Павлишина (Львів),

доктора історичних наук, професора Ярослава Мокляка (Польща), доктора соціологічних наук Натана Шиппі (університет штату Індіана, США). На круглий стіл було заявлено 42 теми виступів.

Учасники конференції вшанували пам'ять учасників визвольних змагань на західноукраїнських землях, було покладено квіти до монументів Лева Бачинського, Євгена Петрушевича, Івана Франка, Українських Січових

Стрільців.

Важливою подією конференції в Івано-Франківську стала презентація колективної монографії "Західноукраїнська Народна Республіка 1918 – 1923: Ілюстрована історія". Це унікальне видання стало результатом творчої співпраці великого колективу науковців Івано-Франківська, Львова, Києва, Чернівців, Тернополя, Ужгорода під керівництвом професора М. Кугутяка. У книзі відтворено історію Західноукраїнської Народної Республіки – від передумов, революційного зриву, внутрішньої політики, міжнародного становища держави та боротьби за її відновлення до

економічних, соціальних, національних та культурних процесів, повсякденного життя й побуту місцевого населення того часу. Характерною рисою книги є велика кількість фотодокументів та іншого автентичного ілюстративного матеріалу – світлини політичних, військових, культурних діячів, листівки, фотокопії оригінальних документів. Завдяки цьому монографія зацікавить широке коло читачів.

Безперечно, проведена конференція й публікація ілюстрованої історії

Західноукраїнської держави ще раз нагадують про славі події минулого українського народу і одночасно є даниною пам'яті сучасних українців тисячам відомих і безіменних борців, які заплатили власним життям за волю рідного народу і його право жити у вільній Українській державі.

Галина Пославська

90-річчю ЗУНР присвячено

У Музеї освіти Прикарпаття відкрито художньо-документальну виставку "Педагоги Прикарпаття - учасники визвольних змагань 1918-1920 років", присвячену 90-й річниці проголошення Західноукраїнської Народної Республіки. Основним її моментом є галерея графічних портретів прикарпатських педагогів, які захищали державність України зі зброєю в руках та на урядових посадах, випускниці нашого університету

Олени Босої. 20 з них склали комплект альбому "Освітяни - учасники визвольних змагань", виданих у видавництві "Галичина" 1995 року. Серед її робіт є портрети відомих учителів, письменників, композиторів, художників, учених: А.Лотоцького, М.Угриня-Безгрішного, М.Магіїва-Мельника, синів Івана Франка Тараса й Петра, О.Сорохтея, Я.Барнича та інших, які доповнюються кількома десятками прізвищ прикарпатських педагогів, учасників національно-визвольної боротьби 1918-1929 років. На стендах та у вітринах - матеріали про їх життя та діяльність, документи, фотографії, портрети, виконані прикарпатськими педагогами. Доповнює виставку бібліотечка шкільних підручників XIX-поч. XX ст., за якими могли навчатися представлені на виставці педагоги.

Директор Музею
освіти Прикарпаття
Юрій Угорчак

Шановна редакціє!

У жовтні цього року наш університет відвідав Президент Академії педагогічних наук України, академік Національної академії наук України та АПН України, заслужений діяч науки і техніки, доктор філософських наук, професор Василь Кремень.

Його виступ на урочистостях з нагоди святкування 66-річчя створення Української Повстанської Армії та 16-річчя університету, на мою думку, є дуже актуальним сьогодні і заслуговує на увагу не тільки прикарпатців, але й всієї української спільноти. Викладені в ньому думки виходять за межі науково-освітнянські, охоплюючи проблеми і шляхи їх вирішення у загальнонаціональному масштабі.

Зокрема, йдеться відверто про долю нації. Мимоволі спадає на думку звернення Івана Франка у 1905 році, у зв'язку з революційними подіями в Росії, до української галицької інтелігенції.

Пророкуючи випробування, що чекали на український народ у ХХ столітті, Франко своєчасно поставив перед нею нагальне завдання: з паралізованого пошматування українського народу на галичан, буковинців, русинів, подніпрян, сформувати єдиний потужний і дієздатний організм – могутню українську націю, здатну за прикладом інших націй Європи і світу збудувати свою рідну українську державу.

Те, що Україна вступила у третє тисячоліття в числі інших держав, безсумнівно є результатом неймовірних страждань і безкомпромісної боротьби із найзапеклішими ворогами самобутніх націй - «червоними», «коричневими» та іншими імперіями. Протягом усієї національно-визвольної боротьби націю мобілізували кличі її провідників Євгена Коновальця: «Здобудеш українську державу, або згинеш в боротьбі за неї» та продовжувача його справи Степана Бандери: «Свобода людині, свобода народам!». Сьогодні ці слова особливо актуальні.

Те, що виступ академіка не політизований – очевидно, як і його науково-аргументоване переконання стосовно того, що «майбутнє кожного українця – у своїй українській державі, майбутнє нашої нації в рівноправній сім'ї націй світу». Це закріплено в основоположних документах ООН, стосовно націй і людини. Роковини цих рішень і їх важливість відзначає громадськість України в ці дні і наш університет зокрема.

Академік наголосив, що в час

глобалізації посилюється конкуренція між державами та змагання між націями. Тому почуття патріотизму є не тільки самоцінне, але й шляхом до кращого життя країни і кожного громадянина. Важливим фактором, на переконання академіка, є в цій справі українська мова, яка була, є і буде єдиною державною мовою.

Доречно було наголошено на такій цінності, як історична пам'ять народу, яка не повинна піддаватись перекрученням ідеологічних перевертнів.

Зокрема, академік заявив, що не може нормально сприймати ідеологізовані виверти в оцінці ОУН-УПА і змиритися з тим, що визвольна боротьба борців за волю України в державі до цього часу належно не поцінована. А це, на його думку, стало б важливою умовою для національного примирення в Україні в цілому.

Актуальним буде зазначити, що головним завданням університету є відкрити очі молоді на правдиву історію України, яка не є «окраїною», а землею, на якій орали, сіяли та збирали хліб чесні і відкриті люди. Потрібно, щоб молодь гордилася, що носить ім'я українця чи українки».

що саме своїм вітальним словом при відкритті урочистостей задав тон такій важливій і актуальній темі наш ректор, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України Богдан Костянтинович Остафійчук, підтвердивши, що пам'ятає свою програму, презентовану нашому колективу при його обранні на цю посаду. Вчений, фізик за фахом, для прикладу всім нам задекларував себе в першу чергу громадянином-патріотом української держави і нації, сказавши: «Кожний народ, який поважає себе та інші народи, повинен гордитися своєю національністю, як рівний серед рівних. Головним завданням університету є відкрити очі молоді на правдиву історію України, яка не є «окраїною», а землею, на якій орали, сіяли та збирали хліб чесні і відкриті люди. Потрібно, щоб молодь гордилася, що носить ім'я українця чи українка».

Я вважаю, що ми, працівники та студенти, повинні відкинути нав'язану нам позицію бути аполітичними. Такого не буває в жодній державі світу. Це в поневоленіх націях їх гнобителі всіма засобами усувають громадян від участі в будівництві рідної держави, мотивуючи: «Вы не государственньй народ, у вас нет опыта строить государство. Поэтому вы смотрите и слушайте, что мы вам скажем».

Декларацією про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року чітко визначено, що Україна, як суверенна національна держава,

розвивається в існуючих кордонах на основі здійснення українською

нацією свого невід'ємного права на самовизначення.

Держава здійснює захист і охорону національної державності українського народу. Будь-які насильницькі дії проти національної державності України з боку політичних партій, громадських організацій, інших угруповань чи окремих осіб переслідуються за законом. Вказані основоположні засади Декларації закладені в Конституції України і є священними і непорушними для кожного українця.

Ми, працівники і студенти університету, повинні брати активну участь у реалізації освітньої політики української держави, яка визначена в законах Верховної ради України, Указах Президента України, Постановах Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України.

Працівники університету, усвідомлюючи свою роль у підготовці і вихованні майбутньої еліти української нації, на плечі якої ляже подальша доля України, вбачають найважливішим завданням підготувати громадянина і фахівця, готового до самозміни, самотворення і самовизнання.

Адже результати та ефективність виховання в умовах сучасного суспільства визначаються не стільки тим, як воно забезпечує засвоєння й відтворення людиною культурних цінностей й національного досвіду, скільки готовністю членів суспільства до свідомої активності, творчої діяльності, що дозволяють їм ставити і розв'язувати задачі, які не мають аналогів у досвіді минулих поколінь.

Позиція наших високоповажних керівників п. Василя Кременя та п. Богдана Остафійчука є дуже своєчасною, важливою, а головне конкретно дієвою позицією із залучення всіх освітян до участі в реалізації освітньої політики в державі і такої необхідної підтримки дій Президента Ющенка в цьому питанні. Найважчі у світі випробування, винищування нашого народу голодоморами, жертв яких вшануємо в ці дні, найжорстокіші репресії та масове нищення по Сибірах і Соловках наших батьків, матерів, братів і сестер, що завдяки Президенту оприлюднила Служба безпеки України, зивають до кожного з нас: «Пильнуй, Україно, пильнуй своєї гіркої свободи. Ми довго чекали такої нагоди. Пильнуй, Україно, пильнуй!!!»

Завідувач відділу
виховної роботи університету
Є.І. Сохан

Актуальне інтерв'ю

Наш університет наближить прикарпатців до НАТО

Як ви думаєте, чи багато може шестимісячний малюк? Саме стільки минуло часу, як у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника було створено Науковий інформаційно-аналітичний Центр НАТО. Сьогодні розмову ведемо з його керівником – кандидатом політичних наук, доцентом Олегом Михайловичем Білоусом.

- Розкажіть, будь ласка, чим викликана потреба створення такого Центру саме в нашому університеті, про його мету та завдання?

Наш Центр - це перша ластівка загальнодержавного проекту в поширенні Цільового плану Україна-НАТО на Прикарпатті. Його мета - формувати громадську думку, прихильну до євроатлантичної інтеграції України. Необхідність створення такого Центру зумовлена потребою об'єктивного і всебічного інформування громадськості нашої області про суть, завдання, діяльність НАТО, переваги і виклики членства України в НАТО та актуальні проблеми національної безпеки української держави. Завданням проекту є сприяння подоланню існуючих стереотипів щодо роз'єднаності України в питаннях

до проблем євроатлантичної інтеграції України. Метою дослідження було визначити рівень розуміння переваг та ризиків України, пов'язаних зі вступом до НАТО. Крім того, для нас важливо було порівняти особливості сприйняття євроатлантичної інтеграції України в різних у ментальному та культурно-історичному плані регіонах.

Другий: наш Центр зайнявся організацією навчального курсу «Євроатлантична інтеграція України: проблеми та перспективи». Здебільшого для студентів і магістрів «Міжнародних відносин» та «Політології», оскільки здобуття знань і навичок буде практично необхідне їм, як провідним спеціалістам.

Третій: розробляємо і втілюємо різні загальнодержавні проекти.

громадськості з євроатлантичного курсу зовнішньої політики України.

Крім того, зараз працюємо над розробкою опитування серед викладацького складу Прикарпатського університету.

- Розкажіть, будь ласка, про структуру та кадровий склад Центру.

У Центрі вже функціонують три відділи. Так, відділ просвітницько-методичної роботи очолив доцент кафедри політології, кандидат політичних наук Василь Йосипович Климончук, а відділ інформаційно-аналітичної роботи - доцент кафедри політології, кандидат політичних наук Ігор Іванович Доцяк, відділ науково-інноваційної роботи - кандидат фізико-математичних наук, завідувач відділу

зовнішньополітичного курсу, вироблення та узгодження спільної програми дій регіонального інформування громадян стосовно євроатлантичного курсу України.

А скажіть, де як не в Прикарпатському національному університеті, в якому закумуляовано найкращий інтелектуальний і кадровий потенціал сучасної суспільної науки області, він міг бути створений?!

- Назвіть перші кроки, які, на Вашу думку, вже здійснено на шляху до мети?

Перший: у період з 12 до 15 вересня 2008 року наш Центр спільно з Науково-інформаційним Центром міжнародної безпеки та євроатлантичної співпраці Донецького національного університету проводили соціологічне дослідження з вивчення ставлення населення Івано-Франківської та Донецької областей

Серед інших: проект під назвою «Впровадження досвіду НАТО у сфері наукової та інноваційної діяльності серед науковців Івано-Франківської області», що проводиться під керівництвом кандидата фізико-математичних наук доцента

Л. І. Никируя. За задумом, це - впровадження досвіду НАТО у сфері науки та інновацій серед вчених Івано-Франківської області. Важливими є також проекти, організовані спільно з Донецьким національним університетом, покликані поглибити співпрацю науковців Донеччини та Прикарпаття з питань міжнародної безпеки та актуальних проблем євроатлантичної інтеграції України та сприяння подоланню існуючих стереотипів щодо роз'єднаності України, вироблення та узгодження спільної програми дій щодо регіональних аспектів інформування

з питань інтелектуальної власності та інновацій університету доцент Любомир Іванович Никируй.

- Які заходи є наразі у Вашому активі?

До свого активу ми вже можемо зарахувати такі заходи:

13-16 квітня 2008 року - мій візит у складі української делегації в Брюссель до штаб-квартири НАТО і штабу Верховного Головнокомандувача Об'єднаними Збройними Силами НАТО у Європі;

7-8-9 жовтня 2008 - участь заступника директора Центру, кандидата політичних наук Василя Йосиповича Климончука та заступника директора Центру, кандидата політичних наук Ігоря Івановича Доцяка в Академії НАТО „НАТО - Альянс цінностей та солідарності” (Організатори: Громадська ліга Україна - НАТО, Атлантична рада Данії, Міністерство

закордонних справ України, Центр інформації і документації НАТО в Україні). Мета Академії - поглиблення обізнаності і розуміння процесів європейської та євроатлантичної інтеграції України та сприяння поступової підтримки цих процесів різними верствами населення в більшості регіонів України. Вручено Василю Йосиповичу Климончуку та Ігорю Івановичу Доцяку «Сертифікати про проходження навчального курсу Академії НАТО згідно з програмою „НАТО - Альянс цінностей та солідарності“;

Участь у міжнародному науковому семінарі: «Проблеми національної безпеки і євроатлантичної інтеграції в вищій освіті України: наукові дослідження і методика викладання», (16-17 жовтня 2008 р. - Івано-Франківськ - Чернівці). Організатори:

Прикарпатський юридичний інститут Львівського державного університету внутрішніх справ, Центр євроатлантичної інтеграції та

безпеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Чернівецький міський центр культурно-освітніх ініціатив „Метасвіт“, за підтримки Європейської програми фонду «Відродження» та Центру інформації та документації НАТО в Україні.

Участь у шостій міжнародній конференції (п'ята відбувалася торік саме у Прикарпатському університеті) «Європейське законодавство сьогодні: освіта, дослідження, практика», що проходила у Донецьку 23-24 жовтня ц.р.

- А чи планується участь у ще якихось конференціях?

Укладено угоду з посольством Литовської республіки в Україні від 21 жовтня 2008 року про проведення конференції «Євроатлантична інтеграція України: регіональні аспекти інформування населення» 01 - 02 грудня 2008 року.

Передбачається участь у конференції Надзвичайного і Повноважного посла Литовської республіки в Україні Альгірдаса Кумжа, радника посольства Литовської республіки в Україні Валентини Клімішінайте, військового аташе посольства Литовської республіки в Україні Буткуса Сігітаса, Директора Центру інформації і документації НАТО в Україні Мішеля Дюре, науковців з Донецького національного університету, Житомирського національного університету, Луганського

національного педагогічного університету, Ужгородського національного університету, Інституту держави і права НАН України та ін.

- Яким чином Ваш Центр організує інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення? Інформаційно-роз'яснювальна робота проводиться у формі інтерв'ю, розміщення статистичних даних у ЗМІ.

22 вересня я безпосередньо взяв участь у прямій лінії програми «Політична студія» на Івано-Франківському обласному телебаченні «Галичина». Під час прямої лінії оприлюднено результати соціологічних досліджень, проведених в період з 12 до 15 вересня 2008 року Науковим інформаційно-аналітичним центром НАТО Прикарпатського

Наш Центр - це перша державна ластишка загальнодержавного проекту в поширенні Цільового плану Україна-НАТО на Прикарпатті. Його мета - сформулювати громадську думку, прихильну до євроатлантичної інтеграції України.

національного університету імені Василя Стефаника та Науково-інформаційним центром міжнародної безпеки та євроатлантичної співпраці Донецького національного університету з вивчення ставлення населення Івано-Франківської та Донецької областей до проблем євроатлантичної інтеграції України.

26 вересня дав інтерв'ю у програмі «НОВИНИ» ТРК «3-студія» м.Івано-Франківськ, де знову ж таки оприлюднено результати нашого дослідження. 26 вересня - інтерв'ю програмі «НОВИНИ» Івано-Франківського обласного радіо. Результати дослідження було також опубліковано в інформаційно-аналітичній газеті, Івано-Франківському тижневику «Репортер» (від 25 вересня 2008 року), Івано-Франківському тижневику «Анонс-контракт»; у донецьких засобах масової інформації - газетах «Донбас», «Вечерний Донецьк», «Газета по-Донецьки».

Чи не видається Вам, що це точкові заходи? Про що засвідчило соціологічне опитування? Не важко здогадатися: про недостатню обізнаність наших людей у цій проблемі. Чи не так?

Згоден. Проведені дослідження дають можливість стверджувати, що домінуючими в громадській думці Івано-Франківської та Донецької областей є як позитивне, так і негативне ставлення до НАТО. Відповідно рівень підтримки НАТО в Донецькій області (12%) відповідає рівню противників

Альянсу в Івано-Франківській області. Однаково непопулярною в обох регіонах є думка про можливість реалізації Україною ролі регіонального лідера в структурі, подібній до ГУАМ. При суттєвих відмінностях ставлення громадськості Івано-Франківської та Донецької областей до євроатлантичної інтеграції України, варто сказати, що існує реальна потреба просвітницького впливу. Багато людей ще не визначились зі своєю позицією стосовно питань НАТО, тому ще є потенційна можливість довести рівень підтримки Альянсу до 80%. У Донецькій області збільшення прихильників НАТО можливе за рахунок тих, хто бачить Україну нейтральною державою та зважає, що вступ до Альянсу збереже територіальну цілісність країни.

Якщо оцінювати цей, можна сказати, проєкт з точки зору професійності та ефективності, то, мабуть, він на даний час є одним з найуспішніших, оскільки було не тільки виконаний на досить високому рівні, а й результати його стали широко відомими громадськості.

- Пане Олеже, чи бачите Ви доцільність входження нашої держави в Альянс і які у нас перспективи?

Входження України в НАТО очевидно не викликає жодного сумніву, тому що в теперішньому світі безпека держави - це є найважливіше питання, яке стоїть перед нашим керівництвом. А стосовно того, коли Україна вступить в НАТО, то це буде залежати виключно від нас: яким чином ми будемо наводити порядок у своїй хаті. З точки зору керівників Альянсу, їм потрібен прогнозований партнер, який не буде підносити увесь час сюрпризів.

Як бачимо, науковий інформаційно-аналітичний Центр НАТО науково-дослідної частини Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, попри свій зовсім малечий вік, упевнено робить поступові кроки як на регіональному, так і на міжнародному рівнях, залучаючи до співпраці і студентів, і ЗМІ, й інші наукові інститути. І хтозна, може, й ми, прикарпатці, невдовзі станемо Центром формування та поширення ґрунтовних знань щодо викликів і переваг членства в НАТО.

Наталія Криворучко, студентка II курсу Інституту історії та політології

Актуально про головне з Володимиром Литвином

Щодо зустрічі із віце-президентом НАНУ Володимиром Михайловичем Литвином, яка відбулася в нашому університеті і була присвячена питанням розвитку вищої школи, проблемам та перспективам, то зазначимо, що її формат виявився набагато об'ємнішим і складнішим, ніж передбачалося у постановці теми.

Доповідач, володіючи необхідним потенціалом суспільно-політичних знань, використовуючи як фахівець історичне підґрунтя розвитку цивілізації та власний набутий політико-дипломатичний досвід Голови Верховної Ради України, порушував різноманітні аспекти особливості людської спільноти: її тенденції, прояви, розвиток.

На його думку наша історія – це певні етапи, які базуються на закономірності, що на кожному з них проживає до 9 млрд. людей. Світ, який розвивається, – стискається, – наголошував вчений і політик, але весь час на Землі проживає біля 9 млрд. людей, хоча їх могло б проживати й більше, залежно від інтенсивності освоєння природи, адже колись планета вмщала і більше населення. До 2010 року на ній проживатимуть 9 млрд. людей, третина з них – люди віком до 40 років.

За оцінками фахівців протягом 30 років ХХІ ст. відбудеться стільки подій, скільки в цілому ХХ ст. (до прикладу, останні події на Балканах, що є наслідком тектонічних зсувів).

Для України важливою проблемою є зцементування нації, злиття воедино українського суспільства. Проблеми територій – це не та тема, на яку наше суспільство повинно вести дискусію. Особисто йому не подобається тема русинства, адже ми всі колись називались українцями. Що стосується цього питання, то гадає, воно надумане і має політичне забарвлення. Зараз як ніколи не повинна мовчати наша молодь, а якщо вона мовчить, то повинні заговорити освітяни, науковці, громадяни України – всі, кому не байдуже ім'я “українець”.

Очевидно, сьогоднішня глибока економічна криза має тенденцію до поглиблення у світовому масштабі. Один із прикладів такого поглиблення Михайло Володимирович простежує у проблемах України, які невід'ємні від загально цивілізаційних, власне, європейських. Українські жінки в середньому живуть 74 роки, тоді як чоловіки (тільки вдумайтесь!) – 62 роки. Це на 17 років менше ніж у розвинених європейських країнах. Серед багатьох факторів, які впливають

на тривалість життя, вчений назвав алкоголь, якого за статистичними даними на 1 українця припадає 12 літрів спирту на рік. Від себе додамо: цигарки, наркотики, сексуальна розбещеність як генезис венеричних захворювань, що вкорочують віку.

Звичайно, розвиток суспільства позначається на поглибленні наукової проблематики, сприяє відкриттю нових

і нових вищих шкіл, залученню молоді до навчального процесу.

Таким чином, відпадає колись звичне і успадковане словосполучення “ранні шлюбні”. Це, у свою чергу, позначається на народжуваності.

Отже, зменшення українського населення на 16 млн. за роки незалежності – це не тільки

причина старості, поганого харчування чи хвороб.

Закономірним і наболілим питанням сьогодняшнього дня, що постає перед нами, є пошук ідеї об'єднання української спільноти. Тому актуальною темою для обговорення в суспільстві повинна стати ідея збереження українського народу.

З боєм констатує промовець, що з карти України щомісяця зникає один районний центр (25 тисяч людей). Так, на Чернігівщині є 32 села, в яких не проживає жодна людина. Чи не найболучішою, на думку Володимира Литвина, є тема української землі, тема села. На його думку кровинка українства – село, дім, поле, храм. І не дивно, адже сам народився і виріс у селянській родині, знає ціну хліба і селянських мозолів. Село – подушка, на якій повинно триматись українство. Село – житниця нашого народу, а від того, наскільки воно буде успішним у своєму розвитку, залежить і духовний розквіт українства, його збереження від моральної деградації.

З боєм Володимир Михайлович наголошує на необхідності позбутися страшної практики, започаткованої ще на зорі радянської влади, практики

“смітити людьми”. Мільйони загиблих учасників голодомору, кинутих з карабінами під ворожі танки, знищених як політ'язнів у концтаборах, замерзлих в сибірські морози.

Ми, які слухали цю промову, вдумаймося! І приходиться на думку страшне! Адже це не може не зачепити кожного із присутніх у залі, не може не заставити думати про те, що одна людина у світовому масштабі – це крапля в морі, але ж у тої людини є батьки, родичі, діти, друзі, уявлення, переживання, емоції. Людина, яка живе на землі, увесь світ убирає в себе. Та коли помирає, то з нею зникають багатство її душі, усі набуті нею знання. Помножьте це на мільйони. І тоді не вистачає сліз! Даруйте за авторський ліричний відступ.

Я знову повертаюся до риторики промовця, який слушно зауважив, що на історію треба дивитись з позицій поваги у світі тих, хто має історичну породу. Та ми чомусь навчилися говорити про Україну тільки з трагічним забарвленням. Але ж наша історія знала різні моменти існування. Вони були і щасливими

для нашого народу. До слів Володимира Михайловича хочу додати те, що писала з цього приводу редактор журналу “Жіноча Доля”

Олена Кисілевська: “А проте в нашій історії, хоч і небагато, а все ж були такі менти, де наші герої виходили переможцями. Такі менти треба нам вилловлювати, висвітлювати їх відповідно й робити їх культ масовим”.

До них вона зачислювала “Базар”, “Крути”, “Свято полеглих”, здобуття Арсеналу в Києві головним отаманом Петлюрою 4 лютого 1918 року, як першу перемогу української зброї в боротьбі з Червоною Московією, здобуття Києва 31 серпня 1918 року, зимовий похід 6 грудня 1919 – 6 травня 1920 року та ін.

Щодо виступу п. Володимира, то він наголошує на обстоюванні інтересів України, на пошуку політиків, які змогли б відстояти українські позиції. Стосовно мови, то політикам варто заборонити всякі розмови на цю тему. Ми повинні жити, працювати з перспективою усвідомлення, розуміння й знання Конституції, історії України, тоді й виховаємо гідного патріота держави. У внутрішній політиці варто наголошувати на освіті, науці – це і є орієнтація на європейський вектор.

Незабаром на зміну уряду політиків прийде уряд учених, аналітиків, експертів. Серед багатьох запитань, що були адресовані колишньому Голові Верховної Ради України, варто відмітити такі:

Для України важливою проблемою є зцементування нації, злиття воедино українського суспільства. Проблеми територій – це не та тема, на яку наше суспільство повинно вести дискусію.

— Чому Ви приїхали до нас?
— Я давно запланував цю поїздку. Адже вважаю, що треба припинити собачитися публічно, звернутися до людей із запитанням: чому трапилася така ситуація в нашому домі?
— Як Ви ставитесь до змін у системі освіти, а саме — до тестування?
— Тестування — це для мене багато в чому незакінчений процес. Наприклад, я хочу бачити очі студента, а під час тестування їх не побачиш. Мені не важливо, коли відбулося Хрещення Русі, але важливо, чому воно відбулося! Вважаю, що необхідно змінити навантаження на викладачів, тобто зменшити.
— Який Ваш улюблений футбольний клуб?
— “Фортуна”, клуб, у якому тренуюсь. Але я недолюблюю український футбол, бо там немає українських прізвищ, а який може бути патріотизм, коли є транзитні люди. Люблю волейбол (жіночий), люблю природу.
— Яка доля української гривні в майбутньому?
— Звичайно, долар буде зростати відносно гривні, за прогнозами наших учених десь 9 гривень за 1 долар.
— Доки наша культура буде занедбаною?
— Доки працівники освіти, науки, культури не отримають статус держаних службовців.
— Яке ставлення Вашої фракції щодо надання Україні безвізового режиму?
— Я тільки “за”, але все повинно бути прозоро.
— Балага і секретаріат Президента не несуть безпосередньої відповідальності за сьогоднішню політичну ситуацію в нашій державі?
— Секретаріат — це лише обслуговуюча команда і не більше.
— Чи готова Україна до Євро-12?
— Не готова. Але я хочу, щоб чемпіонат відбувся.
— Чи сколихне криза політиків?
— Не сколихне. Мільйонери стануть меншими мільйонерами, але сколихне простий народ.
— Ваше ставлення до корупції.
— Вона була і буде. Її не можна побороти, а щоб здолати корупцію її треба очолити.
— Ваше враження від зустрічі зі студентами нашого університету.
— Враження прекрасне. Я радий, що провів з вами цю зустріч. Дякую студентам, викладачам, Богдану Костянтиновичу.
Від імені університету п. ректор подякував Володимир Михайловичу за чудову і змістовну лекцію.

Любомир Кліш

Університет, №10-11, жовтень-листопад 2008

“Historical” and “Change” або «Історичність» та «Зміни»

7 листопада у переповненій аудиторії Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника відбулася зустріч з віце-консулом Посольства США в Києві Девідом Алленом за участі викладачів та студентів Інституту історії та політології, а також студентів Коломийського філіалу.

Розмова проходила у досить незвичному для студентів форматі, які включали технологічні новинки, що нагадували селекторні наради найвищого державного рівня. Тобто по той бік екрану знаходилися студенти з Коломиї, які «серцем та душею» були з нами. Крім того, міжнародники та політологи мали можливість почути «живу англійську мову» і поспілкуватися нею з паном віце-консулом. Хоча для зрозумілішого сприйняття, звичайно, був перекладач. Але, не зважаючи на технічні нову-хау чи

посередництво у розмові, атмосфера у залі була дружелюбною.

Програма заходу включала в себе коротку промову пана Аллена та активний діалог зі студентами у формі запитань-відповідей. Темою зустрічі стали вибори Президента в США.

У своєму вступному слові пан консул наголосив на основних термінах, які характеризують американські вибори — це «історичність» та «зміни». Вперше в історії США найвищий пост зайняв чорношкірий сенатор, виходець із Кенії, Барак Обама. Отже, геть дискримінацію та сегрегацію минулого!

Щодо такого вибору американського електорату, пан Аллен розповів цікаву історію про те, як кілька років тому в США відбувалися протести через те, що на обід у Білий дім був запрошений «негр», а вже скоро, тобто 20 січня 2009 року, саме чорношкірий займе найпочесніше місце і стане керманічем світового гегемона.

Із приходом до влади нового лідера, нової партії зміниться політичний курс держави, тобто відбудуться зміни, які в майбутньому зможуть оцінити наступні покоління. Отже, як говорить українське прислів'я: «Поживемо, побачимо!»

Окремим акцентом було наголошено на останніх підрахункових даних з президентських виборів. Тобто, кожен з присутніх на лекції міг з математичною легкістю оцінити колосальний

відрив Б.Обами від Дж.Маккейна та переконливу перемогу демократів у двох палатах парламенту.

Цікавим аспектом лекції було порівняння форм правління України та США, а також принципи формування уряду. Як зазначав пан Аллен, у США, які є президентською республікою, на відміну від України (парламентсько-президентська республіка) уряд формує сам Президент, який його і очолює. Тобто по-нашому Президент стає Прем'єр-міністром. Крім того, основний принцип розподілу міністерських портфелів — орієнтація на окремі особистості з власними досягненнями. Отже, Україні є чому повчитися в колісці демократії.

Наступним етапом зустрічі став плідний діалог-бесіда, який викликав ажіотаж серед слухачів, оскільки студенти люблять задавати запитання. Найпопулярніші з них були:

- А за кого Ви голосували?

- Як зміняться відносини між Україною та США з приходом Барака Обами?

- Як реагуватиме США на політику Росії, насамперед російсько-грузинський конфлікт?

- Як складуться відносини США та Куби?

Пан Аллен, як і годиться дипломату, відповідав

стриманно, не відкриваючи усі карти і наголошуючи, що Україна є і буде партнером США. Щодо стабільності та розвитку нашої держави, то це залежить тільки від українців, тобто від нас з вами. А стосовно міжнародної ситуації, звичайно, на це впливатиме політика, яку вестиме Б.Обама та його команда.

Останнім штрихом зустрічі була довідкова інформація з коломиїської сторони про те, що першим емігрантом-українцем до США був уродженець Коломиї. Після цих історичних даних пан віце-консул нагадав нам про те, що США — це «плавильний котел» багатьох націй і в тому числі української.

Ось на такій оптимістичній ноті та під звуки бурхливих оплесків завершилася зустріч із віце-консулом Алленом. Надіємось, що у пана дипломата залишаться приємні спогади про наш Прикарпатський університет, наших студентів та Івано-Франківщину.

Наталія Абрамчук,
студентка II курсу

Інституту історії та політології

Про подорож у мрію, або чому пощастило “малявкам”, “чемним” і “дорослим”

Ви не були у Кам'янець-Подільському?
Як ви багато втратили!

Можете собі уявити, як пощастило юним політологам, коли вони дізналися, що поїдуть у місто високих замків, стрімких мостів і безмежних

це, напевно, радше закономірність, адже серед “малявок”- політологів більше було дівчат, яким цікаво усе: починаючи від того, в кого краще писати курсову і закінчуючи розмовами про неформальне спілкування між групами, викладачами і студентами, відпочинок за час студентського життя. Ще в автобусі встановлювалися тісні контакти (їхати ж довелось чотири години!) аж до пригощання один одного солодощами та співочими аріями. Якщо

Пшездецька у соборі св. Петра і Павла, 4 метрова статуя Мадонни на мінареті захоплювали і чарували, змушували поринати в ті чи інші епохи, бої, події, ставати часточкою загадкового і незвичного світу, тихого і планомірного життя, що застигло на стику епох, століть, віків...

Здавалось, що це зачарована казка теплої осінньої пори. Місто здавалось навдивовижу тихим, спокійним, вабило своєю рівномірністю та гармонією. І

тільки швидкісні і номарки туристів раз-по-раз повертали нас у повсякденність. Напевно, нині, у сучасну епоху масових інформаційних технологій важко знайти місце, де б відпочивала душа, відкривалось і дихало серце, а розум збагачувався новими, свіжими ідеями, почуттями, враженнями. Звичайно, нелегко відкрити своє серце, а ще важче зняти з себе повсякденну маску стримувань,

краєвидів.

Від'їзд стався похмурого осіннього ранку близько 7 години ранку з-під стін рідної альма-матер. Вирушали студенти 2, 3 і 5 курсів Інституту історії і політології. Зустріч кількох курсів та спільний відпочинок був довгоочікуваним, особливо для найменших – дружоккурників. Власне, доцент кафедри політології Світлана Миколаївна Матвієнків, наш безпосередній керівник, зразу ж і розподілила нас на “малявок”, “чемних” і “дорослих”.

Бажання ближче поспілкуватись із старшими курсами нашої спеціальності виникло ще того року, коли ми з широко відкритими очима і ротиками кожного дня заходили в університет, не знаючи, на що сподіватися □ від викладачів, від своїх одногрупників та й власне від процесу навчання. Це з одного боку. А з іншого □ виникали сумніви: а як же сприймуть (та чи сприймуть) нас повноправні студенти нашого інституту. Та як тільки ми опинились в одній тарілці, зразу ж стало зрозуміло, що ні зверхністю, ні упередженням тут і не пахне. Особливо на контакт ішли хлопці-старшокурсники. Але

говорити про останні, то склалось так, що дружоккурники (зокрема, Андрій Возний та Тарас Польовий) задавали темп по дорозі туди. А вже звіди продовжували “розважати аудиторію” зірки 5 курсу, такі як Дмитро Чуйко, Мар'ян Підхотний і Сашко Кушнір. Приїхали ми на місце близько обіду. Сонце здіймалось над голубою безоднею безкрайнього неба, посилаючи свої останні, ще по літньому теплі, дотики і залишали у кожному невгамовному і буремному студетському серці свої ніжні промінчики.

Наша екскурсія “містом з каменю”, як його називають місцеві жителі, тривала на одному подиху. Природа і хист давніх зодчих створили тут майже казковий ансамбль з надзвичайною архітектурою. Тут поєднано стилі Сходу і Заходу. Українські, польські, вірменські пам'ятки, православні та католицькі храми, їх дзвіниці та мінарет стоять поруч. А річка Смотрич огортає старе місто своїми стрімкими скелястими берегами, на одному з яких височить фортеця - легендарна пам'ятка оборонного мистецтва 12-18 століття. Старі охоронні вежі, Лаура

противаг, стереотипів, і просто відкритись природі, довіритись життю, просто відпочити в колі людей, які, як і ти, сповненні нестримною енергією і бажанням жити на повну!

Як би там не було, але повертались ми вже не тільки з приємними враженнями, але із новими, спільними друзями, відчуттями підтримки, взаєморозуміння і допомоги. І навіть відчутна втома в ногах після оглядин каменецьких і хотинських укріплень не давала заснути. Надто хотілось послухати “фірмові” коломийки Дмитра Чуйка, та й просто поспівати українських народних пісень, адже наразі така можливість у нас, та й взагалі у більшості сучасної молоді, випадає не так уже й часто. У душах - тепло і радість, позитивні емоції і відчуття щастя. А сучасні цифрові технології зупинили мить у фотокартках нашого незабутнього студентського життя. Таким, як воно є насправді.

Наталія Криворучко,
студентка II курсу
Інституту історії та політології

Біль серця нашого...

Літа 1933-го від Різдва Христового був в Україні Великий Голод...

Світ мав би розколотися надвое, сонце мало б перестати світити, земля перевернутися від того, що це було на землі. Але світ не розколовся, сонце сходить,

земля обертається, як їй належить. І ми ходимо по цій землі зі своїми тривогами й надіями, ми, єдині спадкоємці всього, що було.

Тож пом'янімо, хоч сьогодні, з непростимим запізненням у

кілька десятиліть, тих великомучеників нашої нелегкої історії – мільйони українських селян, жертв небаченого в історії людської цивілізації голодомору.

Пом'янімо і знайдімо в собі силу й відвагу пройти з ними їхньою хресною дорогою. Не їм це потрібно, а нам. Усе, що вони хотіли сказати світові, вони вже

сказали. Тепер наша черга...

Хто знав, хто вів смертям і стратам лік?

Який співець поему склав про голод?

Ой леле, що робилося з тою землею, з тим селом, з тими людьми?! Хто наслав на них таку гірку кару?! Чиї гріхи вони спокутували?!

Спогади, спогади, спогади... Їх у чорну страшну книгу зібрали з уст очевидців з усіх куточків України. Стоїть у скорботі Мати-Україна, біля могил своїх дітей, стоїть і возносить до неба свою молитву-воляння. «Хліб наш насущний дай нам, Господи,

сьогодні...» Сьогодні, бо завтра буде вже пізно.

Прах мільйонів стукає в наше серця. Їх ніхто не судив – отже ніхто не реабілітує. Ніхто, крім нас з вами, їхніх співвітчизників, нащадків і довічних боржників. Хай ця гірка правда, народжена після десятиліть безмовства,

л я ж е

першим наріжним каменем у підмурівок всенародного пам'ятника трагічної історії українського народу.

Світ мав би розколотися надвое, сонце мало б перестати світити, земля перевернутися від того, що це було на землі. Але світ не розколовся, сонце сходить, земля обертається, як їй належить.

«Коли, український народе, перетворилися твої зорі на гіркий і чорний полин? Коли твої зорі і очі стали чорними дірами?..»

- звертається до всього народу українського Віктор Ющенко.

Коли?.. Запитуємо у себе й ми... Не сьогодні це сказано:

Час народжуватися і час помирати,

Час руйнувати і час будувати,

Час розкидати каміння і час збирати каміння,

Час мовчати і час говорити.

Наталія Орнат,
студентка I курсу
Інституту філології

Засвіти свічку

Пройма душу мороз 1933-го.

22 жовтня. В цей день столиця нашої держави перетворилася на об'єднавчий центр національної пам'яті, консолідації всього українського

на р о д у .
Студенти Інституту історії і політології

також долучились до акції «Засвіти свічку» на вшанування дня голодомору 1932-1933 років, яка проводилась по всій Україні. Вони стали неодмінною ланкою ланцюга пам'яті з Івано-Франківська.

Столиця нас зустріла засніженими вулицями і пронизливим вітром. Наче повернула в холодну реальність голодного 1933-го. Неодмінною складовою нашого строю була національна вишиванка. Вона й підтримувала дух, гріла серця, поєднувала з усіма громадянами України.

Сніг з дощем падав на голови, пронизливий

вітер продував обличчя, болото під ногами... Та це не спинило тих, хто прагне змін, хто кожного дня задається питанням: «Якщо не я, то хто?». Хто береже у пам'яті історію свого народу, той розуміє, що як без кореня немає рослини, так і без минулого немає майбутнього.

...Площа навколо збудованого за два місяці меморіалу пам'яті жертв голодомору в Україні. Припорошену інєєм землю вкривають сотні вогнів. Це душі тих загублених, невинно убієнних. Дані, цифри, згадки, факти мільйонних смертей. Вони розносяться чорним криком по всій Україні.

Страшні сторінки історії

Голоси ведучих то стихають, то посилюються. Карбується у серці біль та відчуття безпорадності.

Херсонщина, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Київщина, Полтавщина, Харківщина...

Кожній українській сім'ї з сільськими коренями

є що пригадати й через 75 років. Адже для багатьох із нас голод став чорною сторінкою сімейної історії.

Стоїш із свічкою у руках, наче з благодатним вогнем, бачиш, скільки людей зі всіх областей України, і починаєш усвідомлювати почуття власної гідності свого народу, невід'ємність зв'язку із кожним його членом, чи то на Заході, Сході, Півдні, Півночі чи в Центрі. Ти – частина української, живої

нації, що має свою історію, звичаї, традиції, творить свою культуру і береже пам'ять предків задля майбутнього.

...До слова запрошується Президент України Віктор Ющенко. Він дякує світовій громадськості за підтримку і визнання акту геноциду, водночас висловлює свою гіркоту жалю, що не всі нації пройнялися розумінням трагедії не тільки українського, але й того ж таки російського, білоруського, казахського народів.

Нині річ про те, що класифікація Голодомору 1932-1933рр. як геноциду пов'язана з питанням відповідальності за вчинення цього страхітливого злочину. З правової точки зору, така відповідальність лягає на

СРСР як «партійну державу», яка брала участь в організації і здійсненні злочину на землях етнічного населення. Однак парадокс: Україна не виступає ні проти вшанування пам'яті жертв сталінського режиму в колишньому СРСР, ні проти

засудження злочинів сталінізму. А насправді наругою над пам'яттю жертв злочинів комуністичного режиму є не позиція України, а невизнання, заперечення керманіча цього режиму в Росії... Та це вже питання ментальності – тема не мого дослідження.

Повертаючись у світлі мільйонів запалених повсюду свічок і свічечок, в голову прийшла якась дивна думка: чи витримали б ми, сучасна генерація, ті історичні випробування? Чи змогли б ми триматись до останнього так, як це робили сотні, тисячі, мільйони?..

Наталія Криворучко,
учасниця акції «Засвіти свічку»

Любомир Кліш

Пам'ятай!

Пам'яте, пам'яте, чуєш, не спи!
Пам'яте! Пам'яте! В дзвони дзвони!

У вічності болю сліз гіркота...
І мільйонів померлі життя.
Я запитую: "Світе, скажи,
А навіщо, за що їм хрести?"
Хліб захований, в трупах земля
– Правда мого народу така.

Страх не знає жалю й співчуття...

– Мамо, хлібчика, – просить дитя.

А натомість: "Дитинко, пробач.
Залишився бур'ян – їж й не плач...

Тільки, рідний, із хати не йди,
За порогом - там смерті сліди.

Там від голоду всі не свої,
Не жаліють нікого, о ні!"
Він піднявся, він схлипнув й помер.

Щоби кожен із нас жив тепер.
Хоч міг стати комусь дідусем,
А залишив лиш спомин і щем...

Хрест і сльози. Вони у мені
В ці страшні листопадові дні.
І думки, що як грім у чоло,
Боже, нащо той голод, за що???

Спортивна мозаїка

Шахи є одним з найдревніших і найпопулярніших видів спорту. Важко знайти людину, яка б не вмiла грати в шахи, але посправжньому кваліфікованих шахістів, які розуміють усі тонкощі гри, насправді

дуже мало. З метою відродження і популяризації шахів як одного з найдревніших і наймасовіших видів спорту серед студентської молоді Спортивний клуб «Наука» спільно зі студентським профкомом провели шаховий бліц - турнір, присвячений Дню студента, який відбувся 11 листопада 2008. Турнір виявився досить масовим, у ньому взяло участь більше тридцяти учасників з різних факультетів університету.

Фаворитом змагань вважався Федоришин Євгеній, студент 2-го курсу філософського факультету, який завоював головний приз змагань від студентського профкому – шахівницю із бурштиновими фігурами.

Не залишились без нагород 2 і 3 призери, якими стали відповідно Кухта Мирослава, студентка 4-го курсу філософського факультету, та Швацький Юрій, студент факультету математики та інформатики.

До речі, в Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника незабаром відкриється шаховий клуб, в якому п і д

інституту.

13 листопада в залі силової підготовки та гирьового спорту в приміщенні гуртожитку №1, який був відкритий в цьому році завдяки активній підтримці ректорату і особисто ректора Богдана Костянтиновича Остафійчука, відбувся чемпіонат Прикарпатського національного університету з армреслінгу. Вперта боротьба точилася за перше місце і знадобився навіть додатковий поєдинок для виявлення переможця. Ним став Розлуцький Назарій, студент другого курсу Інституту історії та політології, друге місце у студента 3-го курсу

керівництвом

досвідчених тренерів будуть підвищувати свою майстерність студенти університету.

Одночасно із цими змаганнями відбувся також відкритий чемпіонат Університету з настільного тенісу, який тривав два дні з 11 до 13-го листопада. В ньому поряд із студентами брали участь і викладачі. Справжніми героями цього турніру були дівчата.

Білик Вікторія, студентка 2-го курсу Інституту історії та політології стала абсолютною переможницею цього турніру, перемігши у всіх номінаціях. Друге місце зайняла Аннюк Мар'яна, студентка 2-го курсу Юридичного інституту, третє місце в Краснюка Михайла, четвертокурсника Юридичного

Інституту природничих наук Долинка Євгена, третім став Курташ

Євген, третьокурсник факультету фізичного виховання. Кожен з турнірів викликав великий інтерес серед студентів, але, на жаль, на них не були присутні ніхто із деканів чи їх заступників, які відповідають за спортивну роботу. Адже своєю присутністю вони б могли підняти на вищий рівень авторитет змагань в очах студентів а також і свій власний.

**Директор спортивного клубу «Наука»
Хопта Степан
Петрович**

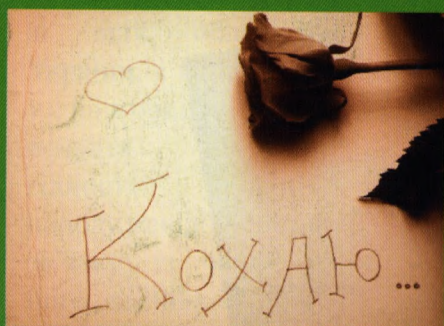
Любомир Кліш

Пісня минулого літа

Осінь іде, листя паде,
Ховається в трави, квіти.
Тихо прийдеш, запитаси мене:
- Любий, де наше літо?

Небо сумне хмари жене,
Дощем засіває тишу.
- Люба, торкнися устами тебе,
Сяйвом очей заколишу.

Щоб не згубити його, зберегти
Літо твоє і наше,
Треба разом по житті нам іти-
Жити не можна інакше.

Вірю й вір ти, сонце весни
Мороз розтопити зможе.
Тільки ти нашу любов збережи-
Серце тобі допоможе.

День поза днем січень минем.
Тільки б лише з тобою.
Мусимо жити в любові з вогнем,
Запаленим серця іскрою.

Щоб не згубити його, зберегти
Літо твоє і наше,
Треба разом по житті нам іти -
Жити не можна інакше.

Для тебе

Наче грім серед ясного неба,
Так твій голос озвався у мені.
Я так часто шепочу про тебе:
- Надорожчий, на цій землі!

Я так мрію з тобою зустрітись.
Тільки б ти, тільки б я, тільки б ми.
І у вальсі чарівному злитись,
І на хвилях кохання плисти.

Тож всміхайтеся зорі і небо,
Найпахучіші дні весняні.
Я так мрію почути від тебе:
- Надорожча на цій землі!

Наталі

Хмуре небо насупило брови,
Проводжа у вирій журавлів.
За селом зашуміли діброви,
І багрянець приліг до землі.

Присмак туги самотньо-
сльотавої
Покуштує душа крадькома.
Серце втомить осіння забава,
І йому порятунок - зима.

Леся Палагіцька

Профком студентів
Прикарпатського
національного

університету організовує
і проводить велику
кількість цікавих
різнопланових заходів для
тебе і твоїх друзів! А саме

- захоплюючі поїздки просторами України і Європи;
- відпадні вечірки «Ха-ха Party» з конкурсами і цікавими призами;
- кубок профкому студентів КВК «Вибух сміху»;
- кубок профкому з футболу;
- караоке в холі;
- «Міс університет»;
- «Кохання з першого погляду»
- інтелектуальна гра «Що? Де? Коли?»;
- турніри з шахів;
- різноманітні змагання між факультетами та інститутами;
- солодкі подарунки.

**Будь активним
студентом, бери участь у
заходах, які організовує
профком студентів і
просто насолоджуйся
студентським життям!!!**

Інформація про заходи за
адресою м. Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 57, ауд. 106
(Гуманітарний корпус).

Засновник видання - Прикарпатський
національний університет імені Василя
Стефаника (ректор - член-кореспондент
НАНУ, доктор фізико-математичних наук,
професор **Богдан Остафійчук**)

Відповідальні за випуск:

Наталія Марчук, Наталія Криворучко,

Любов Максимів

Верстка і дизайн:

Жанна Дутчак

Газета зареєстрована обласним
управлінням у справах преси та
інформації Івано-Франківської
облдержадміністрації від
29.08.2005р.

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого засобу
інформації
№ 555, серія ІФ

Редактор -
кандидат філологічних наук
Любомир Кліш

Редакція залишає за собою право
редагувати і скорочувати текст.
Висловлені авторами думки
можуть не збігатися з позицією
редакції